

Zapisnik delavnice

»Lokalna trajnostna samooskrbnost – anahronizem iz preteklih časov ali družbeni model prihodnosti?«

Okoljski center, 4. maj 2010

Udeleženci

Mag. Darja Zemljič, Kmečki glas
Nataša Smrekar, Zadruga za razvoj podeželja Jarina
Tone Peršak, Občina Trzin
Anamarija Slabe, Inštitut za trajnostni razvoj
Mag. Jože Jurša, Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije
Rok Zupančič, Fakulteta za družbene vede
Dr. Ivan Kos, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani
Nina Tome, Umanotera
Karmen Kogoj Ogris, Umanotera
Dr. Renata Karba, Umanotera

Delavnico je vodila mag. Violeta Bulc.

V uvodu je Renata Karba predstavila motive, ki so Umanotero vodili do sprejetja lokalne trajnostne samooskrbnosti kot enega strateških področij svojega prihodnjega delovanja. Poglavitna motiva sta zmanjšanja škodljivih vplivov na okolje ter zavarovanje tveganj v zvezi s spreminjanjem podnebja in vrhuncem svetovne naftne proizvodnje.

V prvem delu delavnice so bili identificirani pogoji za vzpostavitev varnega okolja za kreativno delo na področju samooskrbnosti.

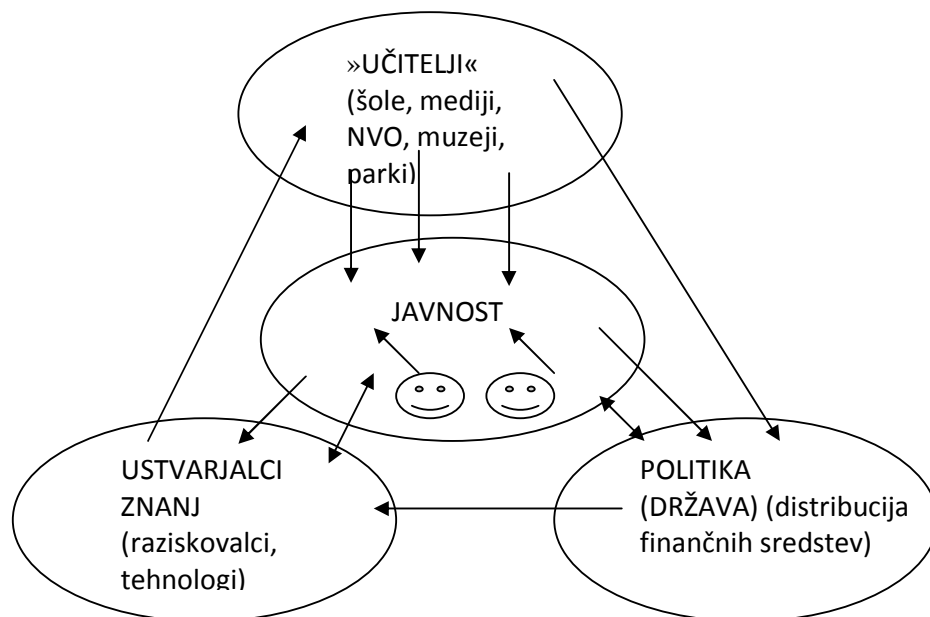
Pogoji so se razvrstili v naslednje skupine:

- **Model samooskrbnosti** (identificiranje deležnikov; podpora in viri – čas, finančna sredstva, kritična masa ljudi, ki se s tematiko namensko ukvarjajo; mandat za ukvarjanje s samooskrbnostjo v delovnem okolju; pretvorba zavedanja posameznikov o pomenu samooskrbnosti v skupnostno zavest; dovzetnost za večjo raznolikost praks oz. toleranca do različnih pristopov; pretvorba individualnih prizadevanj posameznikov v kolektivno ustvarjalno vzdušje v družbi, ki se preko politike transformira in vrača v obliki finančnih virov; dovzetnost odločevalcev)
- **Komunikacija** (forum za izmenjavo praks in znanj; iskanje jezika in načina komuniciranja, s katerim bi temo lahko predstavili na tak način, da bi politika čutila njeno težo; javno mnenje – teža tematike je sorazmerna z osveščenostjo javnosti; osveščenost javnosti kot najpomembnejši pogoj za varno okolje, ki je pogoj za senzibilnost politike, ki je pogoj za finančne vire, ki je pogoj za raziskave, ki so pogoj za rast znanja...; popularizacija; poudarek na komuniciranju z lokalnimi zgodbami; ozaveščanje kupcev in dobaviteljev; tržno komuniciranje – iskanje poslovnih priložnosti)
- **Sistem financiranja** (razpisi, finančni načrti, financiranje raziskav lokalnih posebnosti; odprava časovnih zamikov v financiranju)

- **Poslovne priložnosti** (razvoj tehnologij, podjetništvo; poslovni modeli; trženje)
- **Raziskave in razvoj** (kritična masa misli in znanj; ohranjanje lokalnih znanj; transformacija intuitivnega znanja v empirično - znanja, ki izhajajo iz tradicij in ljubiteljstva se ne nadgrajujejo z raziskavami in znanstvenim delom, zato niso vrednotena in izgubljajo vrednost napram globalnemu znanju; raziskovanje lokalnih danosti; povezava lokalnih in globalnih znanj)
- **Zakonodaja** (nekritično prevzemanje EU zakonodaje; zaradi pomanjkljivega poznavanja lokalnih posebnosti pri uvajanju EU zakonodaje niso bile uveljavljene izjeme; sprejemanje kompliciranih predpisov iz EU zakonodaje, ki so zmanjšali poslovno zanimivost lokalnih danosti; slaba zastopanost posebnosti lokalnega okolja v zakonodaji; nekritično uvajanje sicer dobronamernih uredb, ki niso prilagojene lokalnim posebnostim)
- **Horizontalna struktura na državni ravni za okoljevarstvene teme** (enotna koordinacija, struktura, procesi, organiziranost)

Nekateri poudarki iz razprave o varnem okolju

Model povezanosti najpomembnejših deležnikov v zvezi s samooskrbnostjo (za napredek področja je delovanje ustvarjalcev znanja, »učiteljev« in javnosti potrebno simultano dvigati na višji nivo, da postane zanimiva za politiko):

Proces dela na horizontalnih tematikah (kot je samooskrbnost) z velikim številom v začetku nepovezanih deležnikov:

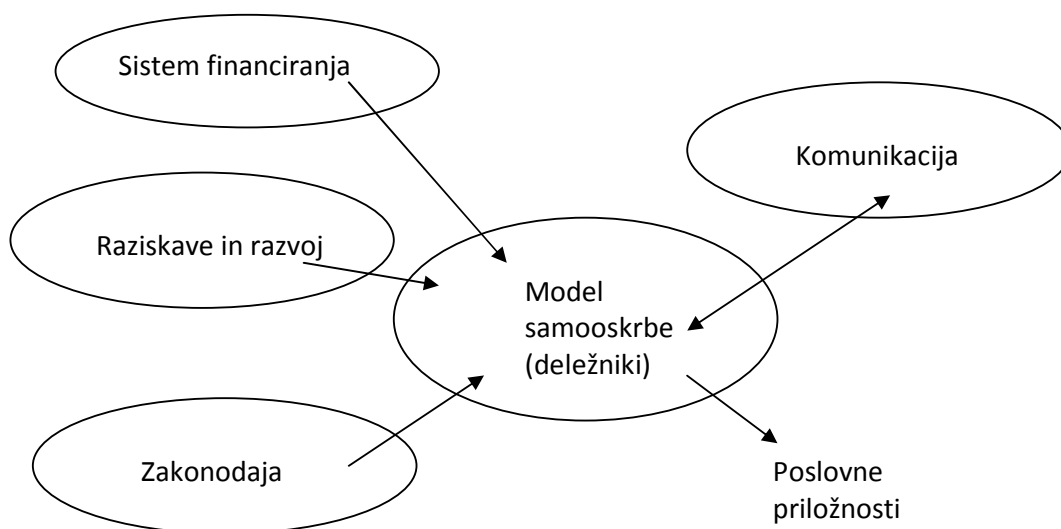
1. identificiranje deležnikov
2. delo s posameznimi deležniki po vertikali
3. iskanje skupnih priložnosti med deležniki (poslovnih, moralnih...)
4. ko deležniki govorijo isti jezik, se začne mreža sama povezovati, pride do kritične mase
5. horizontalno povezovanje deležnikov

Problem nagnjenosti k nekritičnemu prevzemanju tujih modelov v slovenskem okolju:

Prizadevati si je treba za poznavanje tujih modelov in predvsem procesov njihovega nastajanja, potem pa vzpostaviti lastne modele, ki upoštevajo lokalne posebnosti.

Povzetek razprave o elementih varnega okolja za delo na področju samooskrbnosti:

Okvir varnega delovanja predstavljajo financiranje, zakonodaja in raziskave in razvoj. Z jasnim modelom samooskrbnosti in njegovim komuniciranjem dosežemo dvig zavesti, ki spodbudi nastajanje poslovnega sistema, ki poganja celotni sistem.

Nosilec, koordinator oziroma iniciator izgradnje modela in priprave strategije je lahko organizacija ali del državne uprave, ki je sposoben vključiti in zastopati vse deležnike, ki je sposoben uveljavljati pluralnost, ki je sposoben koordinirati in opravljati operativne zadeve.

Elementi oziroma vsebine, ki naj jih nagovarja strategija samooskrbnosti:

(stvarne dobrine, s katerimi se moramo oskrbeti, da lahko v nekem okolju kot ljudje kakovostno živimo)

1. Energija
2. Hrana
3. Surovine
4. Voda
5. Zrak (zaenkrat je njegova razpoložljivost samoumevna, za prihodnost ne vemo)
6. Kompleksno okolje (socialno in biotsko)

Elementi verificiranja pomena samooskrbe:

(zagotovljena trajnostna oskrba z gornjimi stvarnimi dobrinami se ugodno odrazi na naslednjih izvedenih dobrinah)

1. varovanje okolja
2. ohranjanje prostora
3. zdravje
4. varnost

Nestvarne dobrine, ki izhajajo iz samooskrbnosti:

1. znanje
2. izkušnje
3. vrednostni sistem
4. identiteta
5. kultura

Tri vrste dobrin, ki so predmet samooskrbe, skupaj vodijo k oblikovanju človeka vrednega okolja.

Naslednji koraki za delo skupine

Naslednje srečanje skupine bo posvečeno pripravi SWOT analize in oblikovanju (poslovnega) modela samooskrbnosti.

Iz tega bo izhajal akcijski načrt za delo z deležniki.

Pripravila: Renata Karba, 7. maj 2010